

Vakje uit
De 7 kristallen bollen

Patrice LECONTE

De regisseur is vooral bekend om zijn filmserie *Les Bronzés*. Andere films van zijn hand zijn *Monsieur Hire*, *Le Mari de la coiffeuse* en recent nog *Maigret* (2022). Leconte is een groot fan van Hergé en auteur van *Tintin de A à Z*, Éditions Moulinsart/Casterman 2023.

Een beeld dat op mijn netvlies gebrand staat, is dat van Raskar Kapak die door het raam naar binnen stapt met een kwaadaardige kristallen bol in zijn hand en die onheilspellende blik in zijn ogen, alsof hij boos is op de hele wereld. Deze tekening bezorgde me vele nachtmerries, woelige nachten waarbij ik maar niet tot rust kon komen, hoe hard ik mezelf er ook van probeerde te overtuigen dat hij alleen maar een oude, uitgedroogde, fictieve mummie was.

Erger nog: ik was ervan overtuigd dat Raskar Kapak onder mijn bed op de loer lag en sprong

elke avond met een wijde boog onder de lakens om toch maar zeker uit de greep te blijven van zijn benige tengels.

Dit beeld is waarschijnlijk het meest angstaanjagende dat Hergé ooit heeft getekend. Ik neem het hem niet kwalijk, al scheelt het niet veel.

Michel SERRES

De wetenschapsfilosoof,
overleden in 2019,
was bevriend met Hergé.

Hij is vooral bekend om
Het contract met de natuur,
Le Grand Récit de l'Univers
en *De wereld onder de duim*.
Fragment uit *Hergé mon ami*,
Éditions Le Pommier.

Vakje uit
Het gebroken oor

Dit gereconstrueerde standbeeld, van oren tot tenen opgelapt met behulp van plakband, spalken, touwtjes en geschroefde platen betovert me met zijn realisme en zijn intelligentie van levende dingen [...]

Nee, het leven bezorgt ons niet alleen een

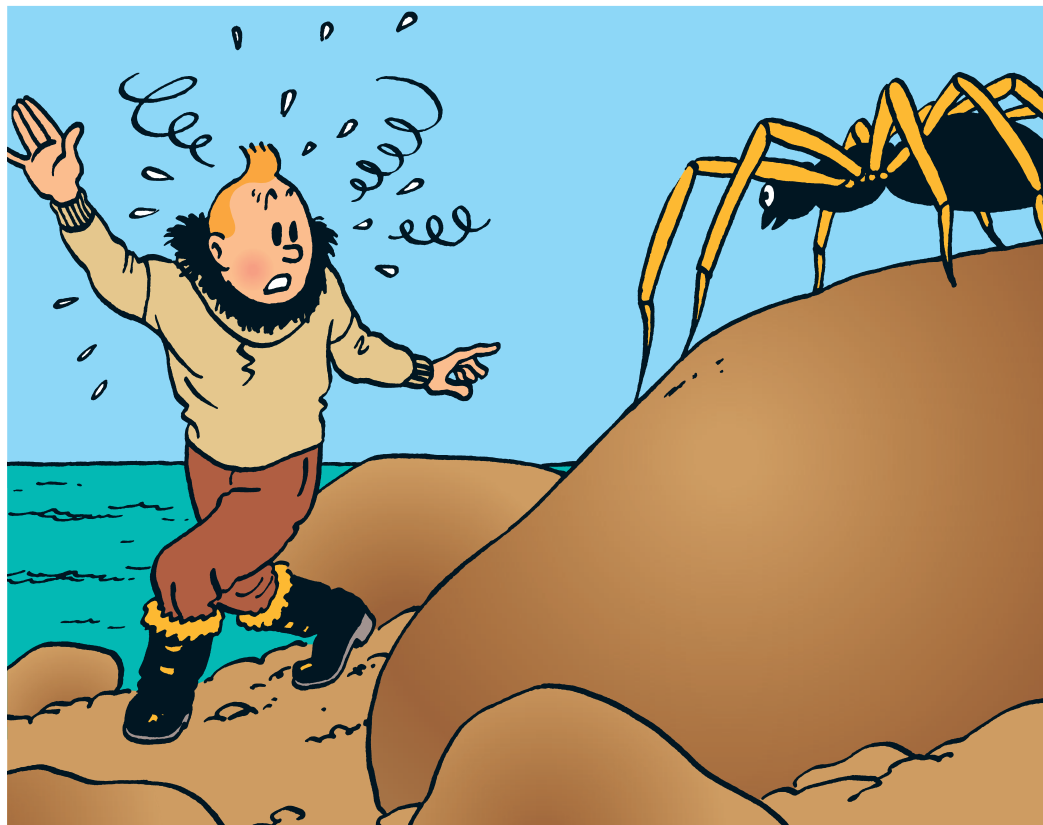
gebroken oor, het breekt ook de ledematen, de borst en het hart, het bezorgt ons kreupel heupen en uitgeputte schouders. Onze gerimpelde gezichten dragen de groeven van tranen en onze ruggengraat buigt onder het gewicht van verdriet uit het verleden.

Een lichaam blijft niet lang maagdelijk en glad; gezondheid en levensvreugde behoeden ons niet voor tegenslagen; integendeel, we bestaan alleen uit onvertogen lijden in tegen-

spoed. Goede organismen hebben een gegroefde kop en een vermoeid, onverschrokken lijf, een kracht die geteisterd wordt, maar staande blijft. Echte levende wezens zijn gehavend. Littekens maken ons sterker. Elke waarheid is vervalst. Het valse pleit voor het ware. Goedheid bestaat alleen als poging. Deugd bestaat alleen door beproevingen. Elk goed systeem is gebroken en weer opgelapt. Als alles werkt, komt er niets meer van. Elke beproeving confronteert me met deze fetisj; er is geen ware god behalve gewond.

Vakje uit
De geheimzinnige ster

Het vakje in een album van *Kuifje* dat me het sterkst is bijgebleven? Dat met die gigantische spin in *De geheimzinnige ster*! Zonder enige twijfel! Het is een van de eerste *Kuifje*-albums die ik heb gelezen, of op z'n minst doorgebladerd om de tekeningen te bekijken. Ik moet zeven of acht jaar oud zijn geweest toen ik vakje na vakje verslond om de avonturen van de beroemde reporter te volgen. In die tijd begreep ik niet alles, maar ik zag dat Kuifje vastzat op een eiland waar zich vreemde verschijnselen voordeden. Hij moest er dringend weggelopen. Op het moment dat hij eindelijk gered wordt en zijn vreugde uit, komt hij opeens oog in oog te staan met die enorme spin die buitensporig is gegroeid, net als alles wat in contact staat met dit eiland. Een gigantische spin, die Bobbie in één hap zou kunnen verslinden! Brrrrr...! Voor iemand als ik, die al bang was van het kleinste insect, was dat een ontzettend akelig beeld.

Barbara ABEL

Romanschrijfster en scenariste van tv-series.

Haar nieuwste titel *Les Fêlures* verscheen bij Plon (2022). Haar thriller *Derrière la haine* werd in 2018 verfilmd onder de titel *Duelles* (met Veerle Baetens) en kreeg ook een Amerikaanse remake getiteld *Mother's Instinct*.

Maar ik was evenzeer getroffen door de emotionele ommeslag van mijn held Kuifje: in een kwartseconde slaat zijn euforie om in doodsangst en tuimelt hij van hoop naar wanhoop, van een nakende goede afloop naar een vreselijk einde. Arme kerel!

Vakje uit
De 7 kristallen bollen

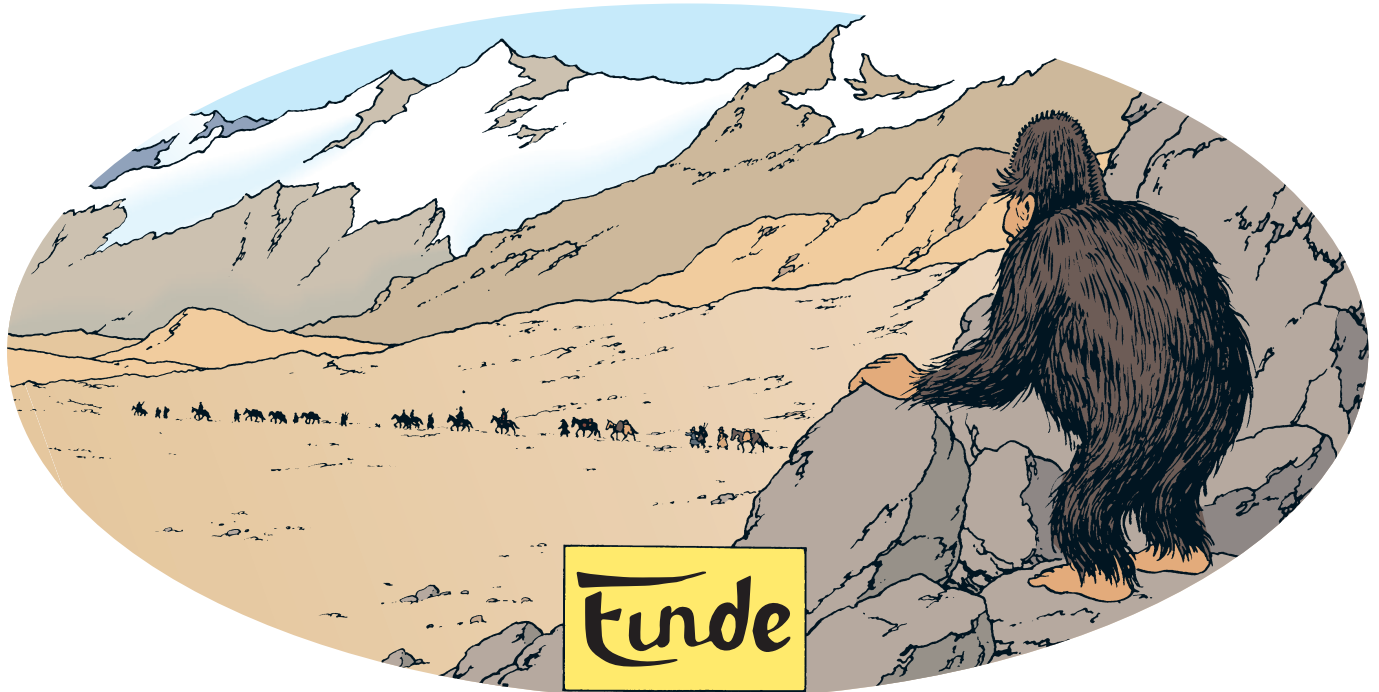

Jérôme TONNERRE
Als tiener ontmoette hij François Truffaut, die hem aanmoedigde om zijn roeping voor de filmwereld te volgen en scenarioschrijver te worden. Hij was scenarist of coscenarist voor meer dan veertig films, onder meer van Claude Sautet, Yves Robert, Philippe de Broca, Jean-Paul Rappeneau, Patrice Leconte en Emmanuelle Bercot.

Toen hij in de jaren 70 van vrouwenhaat werd beschuldigd, antwoordde Hergé fijntjes dat hij het gewoonweg moeilijk vond om vrouwen te tekenen, of beter gezegd, om ze te tekenen zonder in karikaturen te vervallen, zoals bij het personage Bianca Castafiore. Maar deze tekening van mevrouw Heining bewijst dat hij wel degelijk perfect in staat was om een vrouw te tekenen op een mooie en ontroerende manier. De dame is ook zelf ontroerd wanneer ze op het podium van een helderziende te horen krijgt dat haar man – een filmmaker! – weldra aan een geheimzinnige ziekte zal sterven.

Zelf was ik zeven jaar toen mijn vader plots overleed, een beetje in gelijkaardige omstandigheden. Ik weet niet of mijn moeder even erg aangeslagen was als mevrouw Heining, want meteen daarop was het oorlog tussen ons en werd ik naar een internaat verbannen. Ik voelde me nergens thuis en zag de toekomst somber in. Gelukkig was er mijn tante Jacqueline, die me geregeld verblijdde met *Kuifje*-albums, nu eens voor mijn verjaardag, dan weer met Kerstmis. Het eerste was *Kuifje in Tibet*. Ik was toen net zeven jaar oud, de minimumleeftijd zowat, en dat was nu niet meteen een erg toegankelijk album voor de piepjonge lezer die ik was. Het is welbekend dat dit album een bijzondere plaats inneemt in het werk van Hergé, en ook in zijn privéleven, als een soort symbolische, gesublimeerde projectie van de grote depressie die hij doormaakte. Maar voor de wees die ik was, had het album het effect van een genezende balsem. Een geruststellend, weldoend boek. Het leerde me dat het verlies niet onherstelbaar was, de beklimming van de berg niet onhaalbaar.

Ik weet niet of mijn tante dit therapeutische effect in gedachten had, maar ze was in Parijs, in de rue Saint-Jacques, wel toevallig de buurvrouw van Françoise Dolto [bekende Franse psychanaliste, nvdv]. Vanaf dat moment zouden de albums van *Kuifje* mijn toevluchtsoord worden. En zijn personages mijn geadopteerde familie, met hun eigenaardigheden en geheimen.

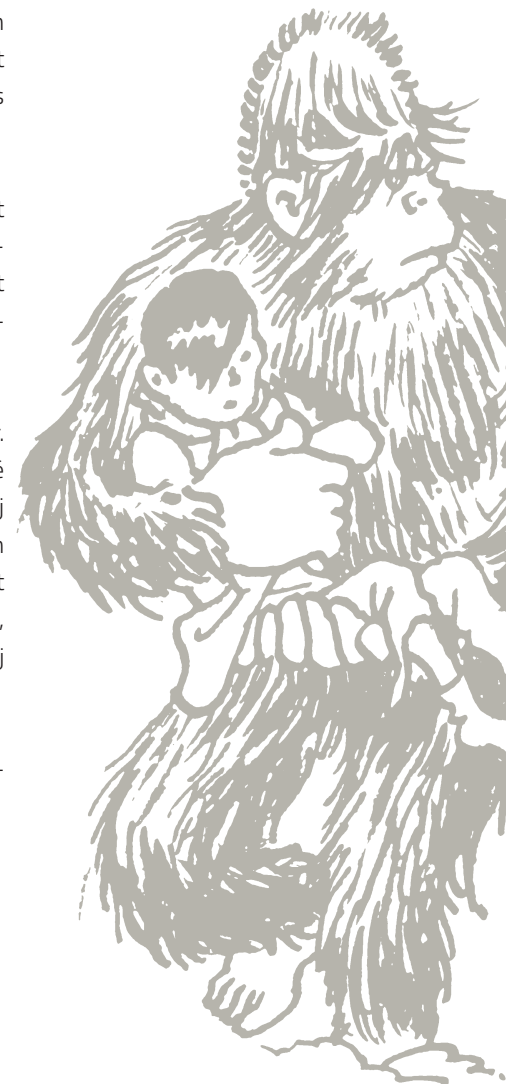
Vakje uit
Kuifje in Tibet

Ik zou zweren dat ik hem zag huilen. Ik zie zijn tranen vloeien in dat witte decor, wanneer hij de expeditie om Tchang te redden ziet aankomen. Tedere yeti, schattige sneeuwman zonder wie Kuifjes vriend zou zijn bezweken aan de Tibetaanse koude.

Zijn er in de bergen fata morgana's zoals in de woestijn? Nu ik het album opnieuw ter hand neem, realiseer ik me dat ik de krokodillentranen, of beter gezegd yetitrannen, heb gedroomd. We zien het dier langs achteren, met zijn hand op een steen en zijn obusvormige kop als een grote kokosnoot. Maar geen tranen.

En toch was mijn intuïtie juist, op een vreemde, magische manier. Want de tranen van de yeti hebben wel degelijk bestaan. Hergé vertrouwde het toe aan Benoît Peeters, een van zijn biografen: hij tekende ze zonder ze in te inkten en liet ze op die manier over aan de verbeelding van de lezer. De betoverende aantrekkingskracht van *Kuifje* is onmiskenbaar aanwezig: de kunst om te suggereren, om subtiele emoties op te roepen, ook buiten de tekening, voorbij de lijn. Het is niet langer de klare lijn, het is de transparante lijn.

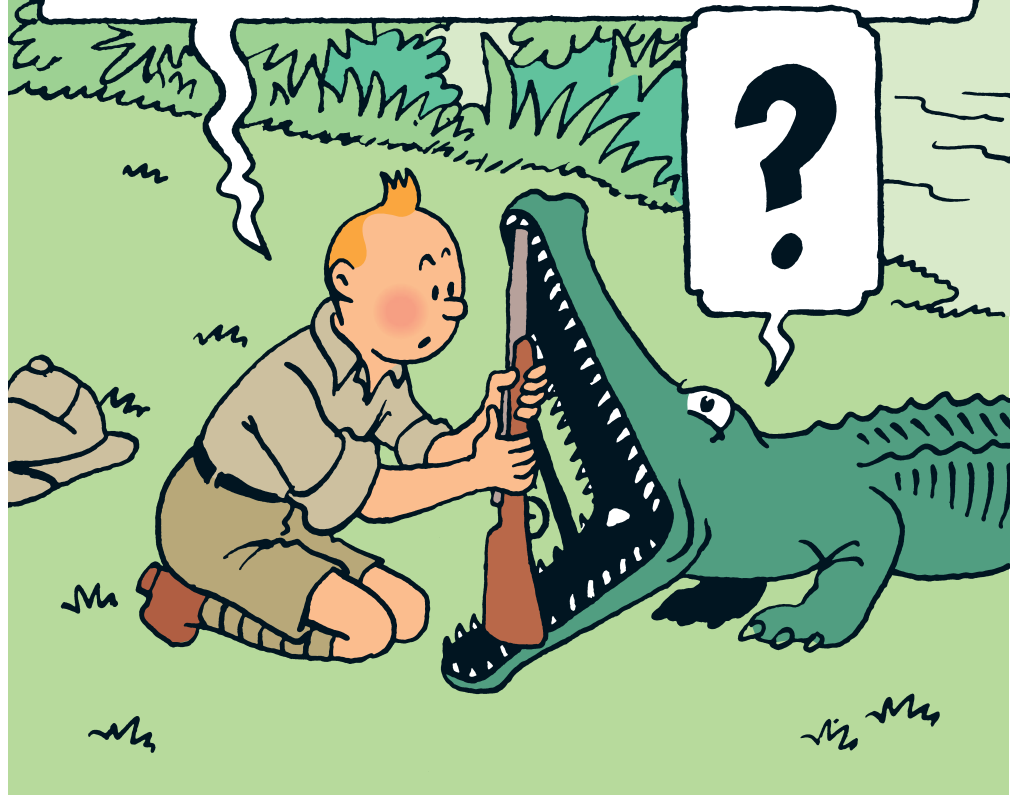
Daarom krijg ik elke keer dat ik *Kuifje* lees dit vreemde, duizelingwekkende gevoel door mezelf heen te kijken.

Éric FOTTORINO

Journalist en voormalig directeur van de krant *Le Monde*, vervolgens mede-oprichter en directeur van het weekblad *Le 1*. Hij is ook schrijver. Laatst gepubliceerde titel: *Mohican*, verschenen bij Gallimard.

Als je nou zo graag je bek open doet, zal ik je helpen...

Vakje uit
Kuifje in Afrika

Eén beeld maakte een diepe indruk op me en zette me hele avonden aan het denken voordat ik in slaap viel.

Hoe zou ik het aanpakken om, net als in *Kuifje in Afrika*, mijn geweer in de bek van een krokodil te steken?

Om te beginnen betwijfelde ik dat het dier zijn kaken wijd zou opensperren om me zijn vullingen te laten zien. Het leek me aannemelijker dat hij dat zou doen om te bijten. Een riskante onderneming dus, de geringste onhandigheid zou me permanent van mijn armen en al de rest beroven. Ik zou dus heel snel moeten zijn om de kolf op zijn tong te plaatsen en dan in één flukse beweging de loop tegen zijn gehemelte te zwiepen, en dan nog mooi in balans. Ik droomde ervan om het net als Kuifje klaar te spelen, maar uiteindelijk ben ik niet naar Afrika gegaan, zelfs niet naar de dierentuin van Vincennes, en heb ik het uit mijn hoofd gezet. Ik besepte dat ik nu eenmaal een lafaard was en dat zo'n heldhaftigheid niet aan mij besteed was. Wat ik nog straffer vond, was dat Kuifje een paar vakjes verder simpelweg zijn geweer had gerecupereerd. Het in de muil van de krokodil steken, was al een huzarenstukje. Het ook nog terugnemen, ging helemaal mijn petje te boven.

Wat een kerel!! Leve Kuifje!

François CLUZET

Bekroond met de César voor Beste Acteur in *Ne le dis à personne* (2006) Laatste film: *Un métier sérieux* (release september 2023).

De filosofe, gespecialiseerd in Pascal en moraalfilosofie, is een groot fan van *De avonturen van Kuifje* en columnist voor het driemaandelijks tijdschrift *Tintin c'est l'aventure*.
Laatst gepubliceerde titel: *Een kleine filosofie van de zee*, verschenen bij De Bezige Bij

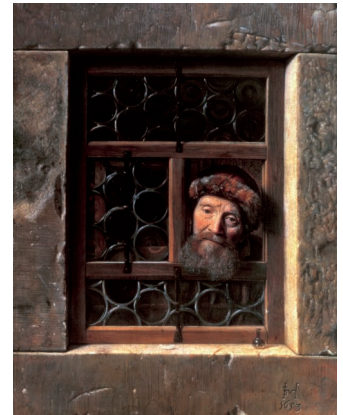
Vakje uit
De juwelen van Bianca Castafiore

Laurence DEVILLAIRS
Philosophe spécialiste de Pascal et de philosophie morale, elle est lectrice passionnée des *Aventures de Tintin* et chroniqueuse dans le trimestriel *Tintin c'est l'aventure*.

Dernier titre paru :
Petite philosophie de la mer,
Éditions de La Martinière.

De avonturen van Kuifje zijn klassiekers geworden en daardoor beseffen we niet altijd hoe revolutionair sommige vakjes waren, zoals deze tekening: bijna geheel zwart afgezien van dat gele kader. Het felle goudgeel doet denken aan aureolen die verwijzen naar God en zijn engelen en heiligen. Dit vakje is een schilderij, een kunstwerk op zich. Hiermee laat Hergé de strip aansluiten bij de stijl van de Vlaamse en Nederlandse kunstenaars van de Gouden Eeuw zoals Vermeer en Pieter de Hooch, die gesloten universums schilderden waar het licht binnen gloort door een raam.

Man achter een raam,
Samuel van Hoogstraten, 1653

Vrouw die naar een kind achter een raam zwaait,
Jacobus Vrel, 1654

Dit vakje staat in directe dialoog met *Man achter een raam* van Van Hoogstraten en *Vrouw die naar een kind achter een raam zwaait* van Jacobus Vrel. Wat zegt Kuifje? Dat er niets anders te zien is dan dit: kunst. De werkelijkheid telt niet. Die is niet interessant en heeft geen diepgang. Alles gebeurt achter het raam, waar fictie begint, waar verbeelding en licht heersen. Kuifje is de wraak van Don Quichot: net als de bevlogene hidalgo toont hij aan dat echte avonturiers degenen zijn die lachen om de realiteit omdat ze in een andere wereld leven die helderder en goddelijker is. Mooier.